

A Lajos (1945–2010)

A *Múlt és Jövő* alapemberét veszttette el. A Lajost. (Polgári nevén: Nagy Lajost.) Aki fogalom volt számunkra. Mert nemcsak nyomdát – A NYOMDÁT – jelentette számunkra, hanem a segítség, s a szolidaritás, a törődés, az aggodalom, gyűródés-bírás sokrétű emberi megnyilvánulásait.

Lajosnak ezek a tulajdonságai jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a *Múlt és Jövő* törekeny hajócskája az elmúlt 20 év hanykolódó és veszélyes szirtekkel teli tengerén eleddig ellavírozott. Pénz, határidők, pályázatok, hitelek megannyi buktatóin ő segített át bennünket – ha „neccesen” is, de mindannyiszor. Akire, ahogy mondani szokták, „lehetett számítani”. A folyóiratszám, a könyv, ha a könyvásár megnyitójára – ki a térre, ha csak 10-20 példány is a kötetből, sajátkezűleg leszállítva, a pályázati határidő utolsó napjára, de mindig megvolt.

Nem deklarált elvekkkel, hanem tettekkel dolgozott a zsidó és magyar együttélésért és együttműködésért. Ő a lelkével, munkabírásával, s bizony egészségével is hozzáadott ahhoz, amit mi igyekszünk megjeleníteni a magyar kultúrában.

A szíve vitte el, mint anyiunkat ebből a „rendszerváltás” kora magyar nemzedékből. Fájdalmas belegondolni, hogy ehhez a mi gondjaink is hozzájárultak. Munkánkat nem nélküle folytatjuk. Mert nemcsak emléket, de szellemét is igyekszünk továbbvinni, továbbörökíteni.

A Múlt és Jövő közössége

Zsámboki Mária (1945–2010)

Zsámboki Mária néhány könyvünket szerkesztette; s különösen hátborzongató belegondolni, hogy többek között Ember Mária utolsó könyveit is gondozta – az író halálát megelőző évben, empatikusan kezelve nem csak a szöveget, hanem a fájdalmas, „gyógyíthatatlan” betegség jelenlétét, amely most őt is elragadta körünkből. A kortárs magyar irodalom egyre szűkülő, visszahúzódó köréből, amelynek nem csak szaktudásával, hanem szervező képességével, s ügyszeretetével nagyasszonya volt. Szaktudásának, irodalom iránti elkötelezettségének megnyilvánulásait számtalan könyv őrzi – ahogy mi is, akik szeretettel és elárvultan emlékezünk rá.

A Múlt és Jövő közössége